

Mesačný bulletin NBS, apríl 2020

Odbor ekonomických a
menových analýz

28. apríla 2020

Presun ohniska pandémie do vyspelých krajín (EÚ a USA). Okamžitý efekt na ekonomickú aktivitu (tzv. lockdowny) takmer vo všetkých zasiahnutých krajinách. Rýchle reakcie vlád a centrálnych bánk na podporu ekonomík.

EA

- ukazovatele ekonomickej aktivity ukazujú čiastočne vplyv pandémie (priemyselná produkcia, stavebníctvo), aj v maloobchode (predzásobenie, teda opačný efekt), sentimenty naďalej nepriaznivé

SK

- februárové štatistiky slabšie, produkcia, tržby aj export klesli; oslabenie dopytu po autách
- efekt do zamestnanosti (po dlhom čase prvý medziročný pokles); mzdy ešte dynamické, najmä v službách a obchode (efekt priestupného roka)
- v nezamestnanosti nahromadené žiadosti a malý odlev, firmy vyčkávajú
- inflácia spomalila v marci – efekt poklesu cien pohonných látok
- zatiaľ žiadny vplyv na úverové aktivity (ani v marci podľa predbežných údajov)

Medzinárodná ekonomika

Krátkodobé februárové ukazovatele EA, zatiaľ málo ovplyvnené pandemiou. Maloobchod naznačuje predzásobenie potravinami

Priemyselná produkcia

- medzimesačný **pokles o 0,1 %** (v Taliansku o 1,4 % – možný už vplyv pandémie)

Stavebná produkcia

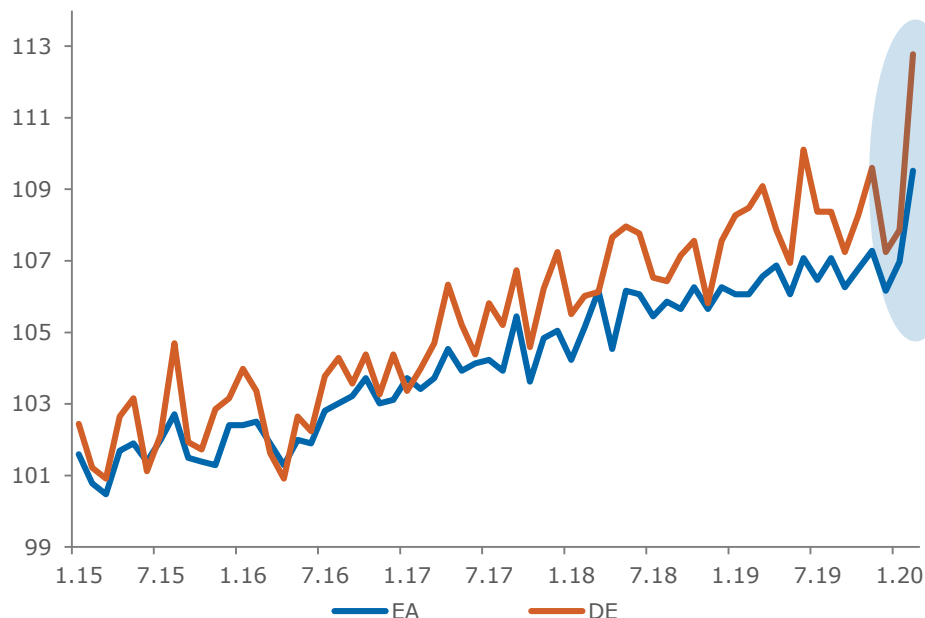
- **pokles o 1,5 %** (v januári však najvyšší rast za 3 roky)

Maloobchod

- **nárast o 0,9 %** - v dôsledku rekordného **nárastu predaja potravín** (najvyšší od začiatku sledovania indexu) – **predzásobenie**

Medzištvrtročne (január – február), zatiaľ priaznivé. V marci však možno očakávať korekciu.

Maloobchodný predaj potravín, nápojov a tabaku (index 2015 = 100, s. c., sezónne a kalendárne očistené)

Zdroj: Macrobond

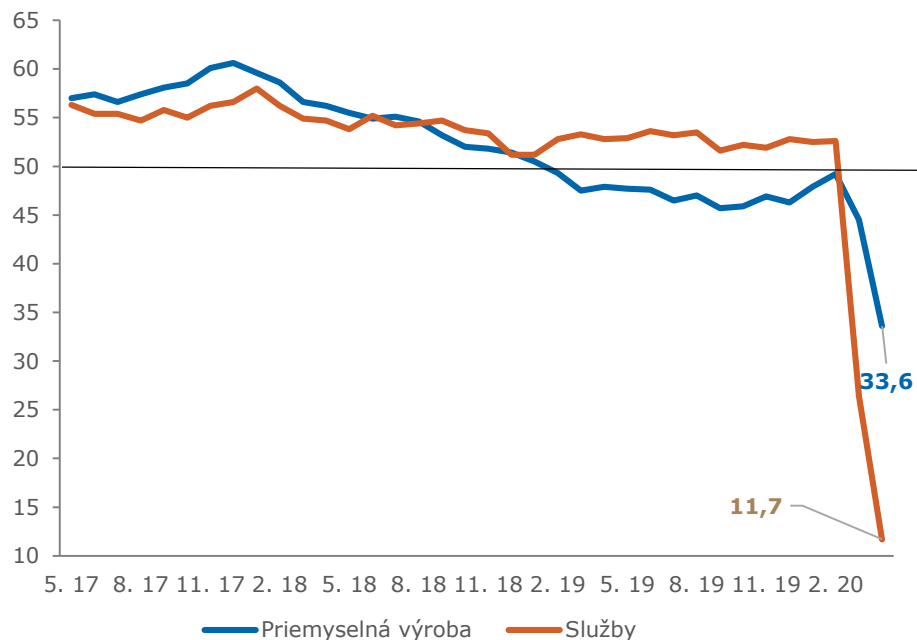
	1Q2020	%	4Q2019	%
Priemyselná produkcia	0,8	0,8	-1,1	-1,1
Stavebníctvo	2,3	2,3	-0,3	-0,3
Maloobchod	0,9	0,9	0,4	0,4

Zdroj: Macrobond

Predstihové indikátory EA – pandémie spôsobila prepád sentimentu

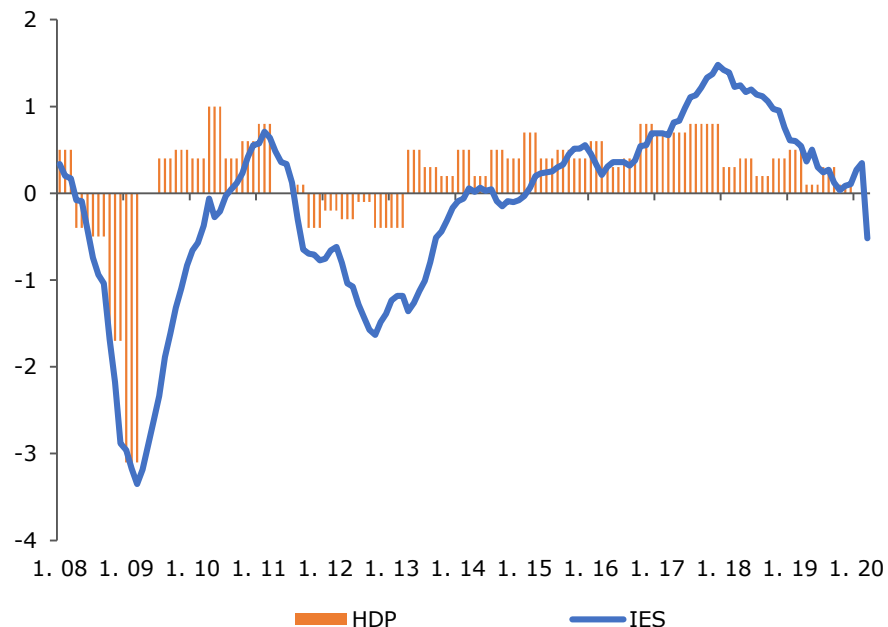
- IES EA 03/2020 – výrazný pokles o 8,9 bodu (pod dlhodobý priemer), najviac v službách
- PMI EA 4/2020 – najvyšší prepád v histórii indexu (z 29,7 na **13,5**), najnižšia úroveň od júla 1988. Výrazný vplyv na **služby**, najmä ubytovanie, stravovanie, cestovný ruch. Najvyšší prepád pracovných miest v histórii indexu.

Purchasing Managers Index

Zdroj: Macrobond

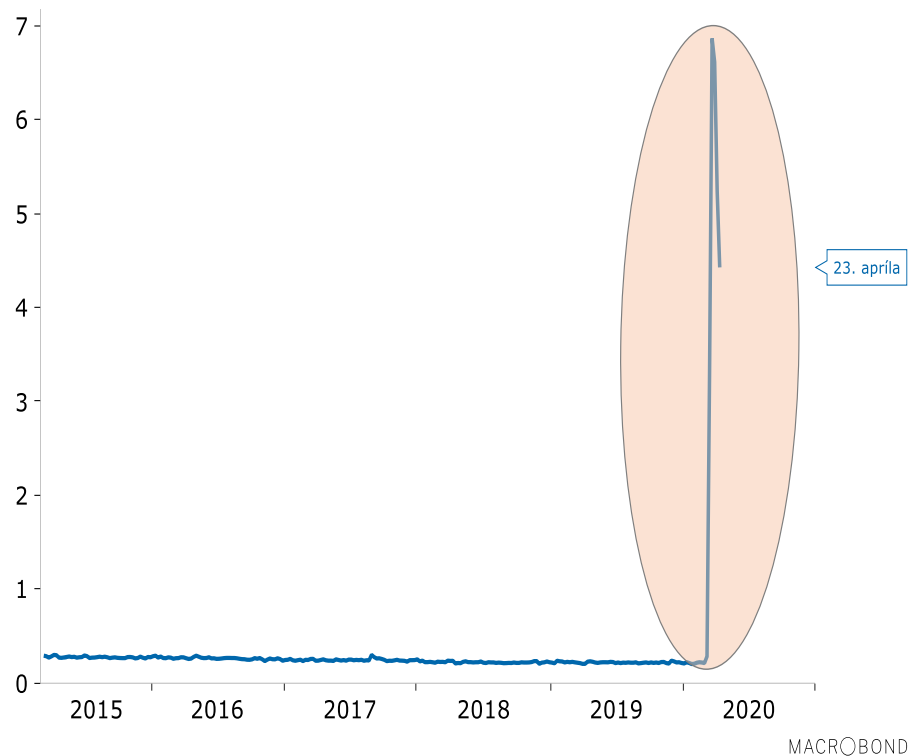
IES a HDP (štandardizované saldo, štvrtročný rast v %)

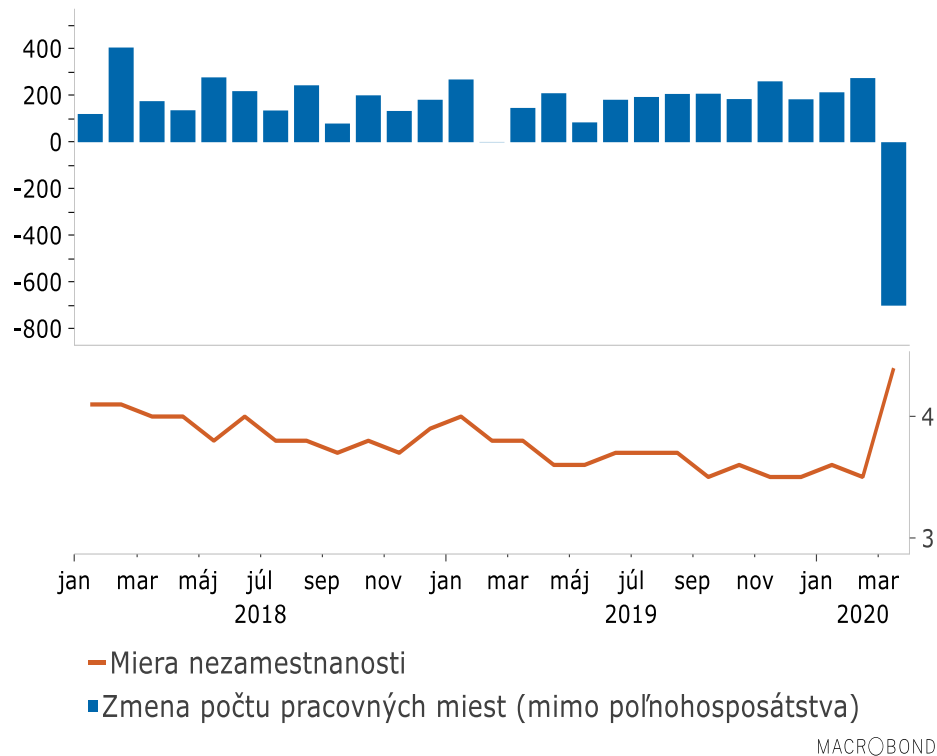
Zdroj: Macrobond, výpočty NBS

- Žiadosti o podporu v nezamestnanosti vzrástli za päť týždňov do 17. apríla o viac ako 26 mil. (kumulatívne)
- Počet pracovných miest poklesol najvýraznejšie od marca 2009

USA: Počet žiadostí o podporu v nezamestnanosti (v miliónoch)

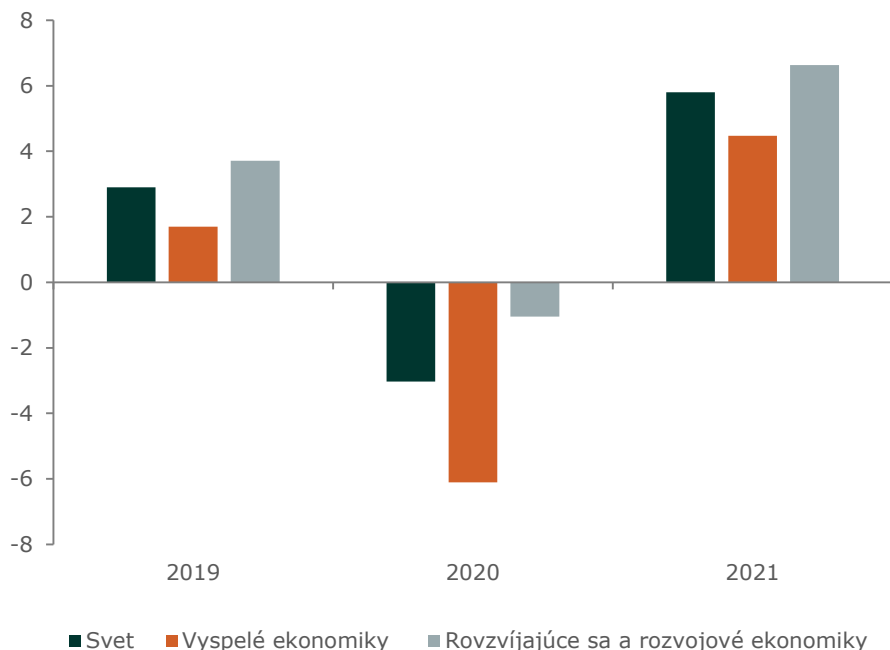

USA: Zmena počtu pracovných miest (mimo poľnohospodárstva) (tis. osôb) a miera nezamestnanosti (%)

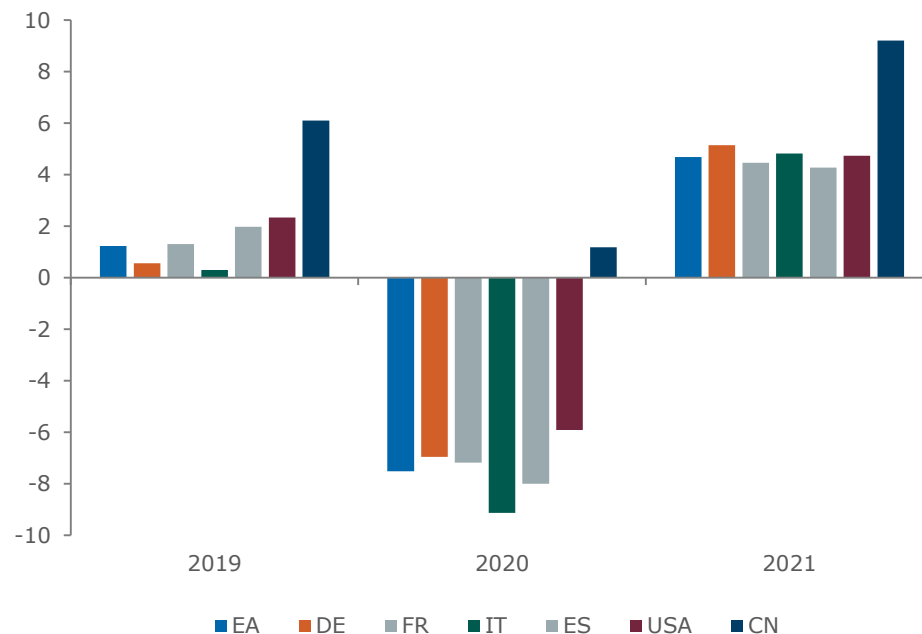
Najnovšia prognóza MMF – v roku 2020 možno očakávať pokles svetovej ekonomiky o 3 %, eurozóna by mohla poklesnúť o 7,5 %, USA o takmer 6 %, v Číne by sa mal rast len spomaliť. Svetový obchod by sa v roku 2020 mal prepadnúť o 11 %.

MMF WEO, rast reálneho HDP (%)

Zdroj: Macrobond

MMF WEO, rast reálneho HDP vo vybraných ekonomikách (%)

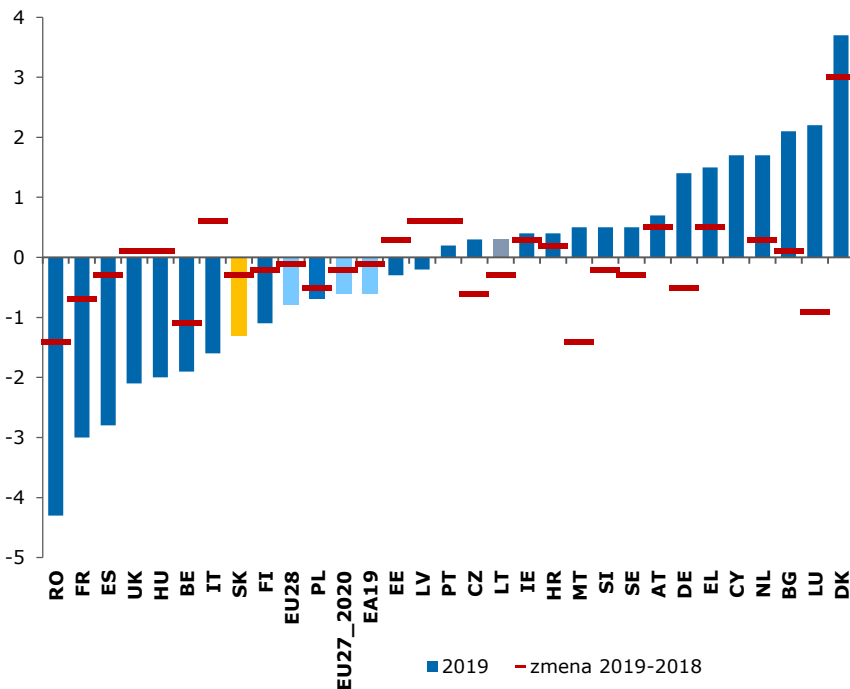

Zdroj: Macrobond

Fiškálny vývoj v roku 2019 v Európe

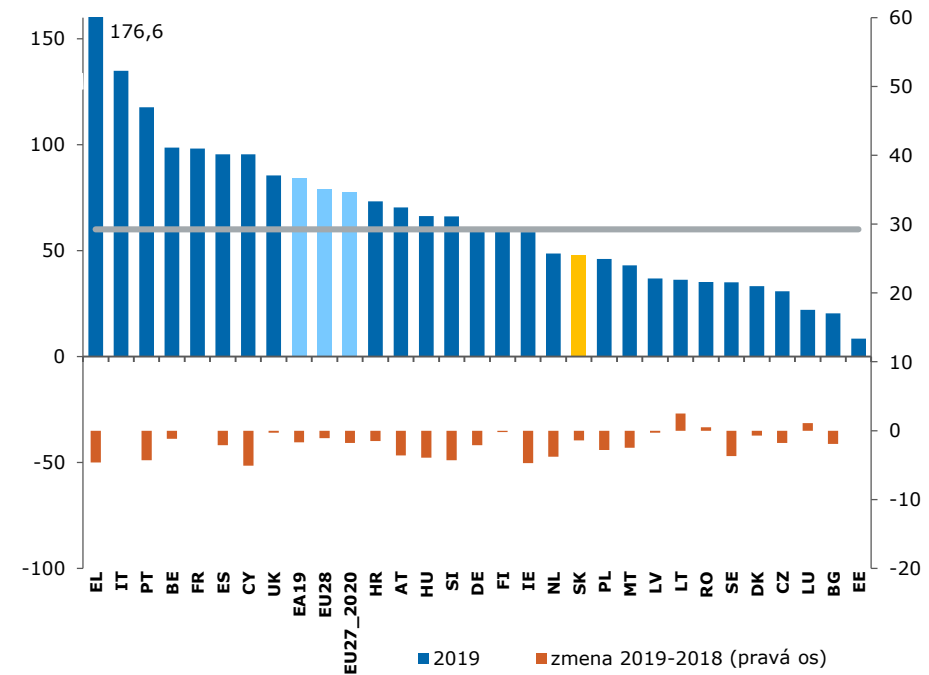
- Fiškálny deficit za 2019 → EÚ27 aj EA 0,6 % HDP
- Zhoršenie hospodárenia voči 2018 vo väčšine krajín vrátane Slovenska
- Dlh → EÚ27 je na úrovni 77,8 % HDP; EA 84,1 % HDP

Výška deficitu krajín EU v 2019 a zmena oproti 2018

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Výška dlhu krajín EU v 2019 a porovnanie oproti 2018

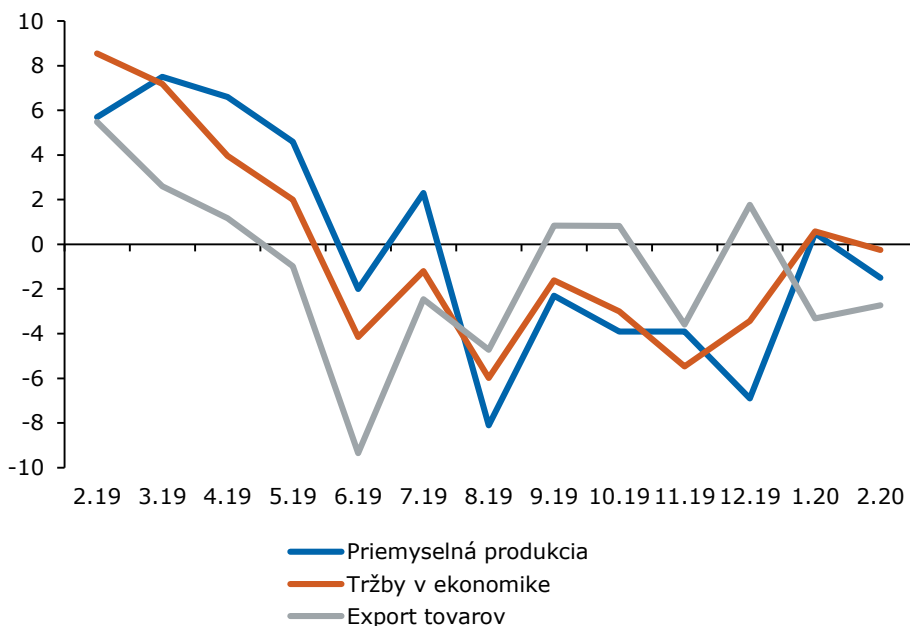
Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Slovensko

Mesačné hard ukazovatele – korekcia januárového vývoja

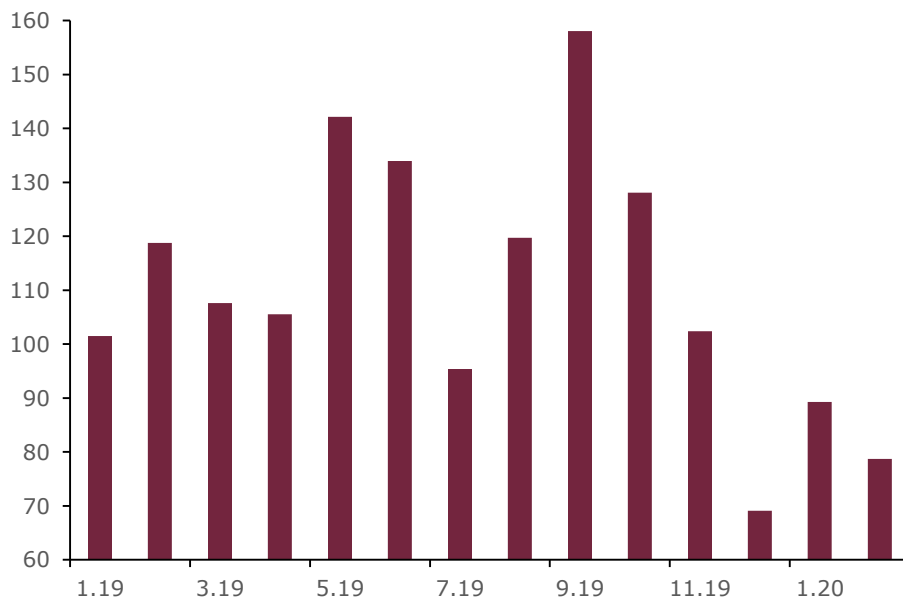
- Vo februári 2020 nastala korekcia priaznivého vývoja z januára
- Pandémia sa v údajoch zatiaľ neprejavila, výrazný pokles aktivity sa očakáva v marcových číslach
- Produkciu tlmil najmä automobilový priemysel (efekt slabého dopytu)

Vývoj ekonomických ukazovateľov
(medziročná zmena v %, s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

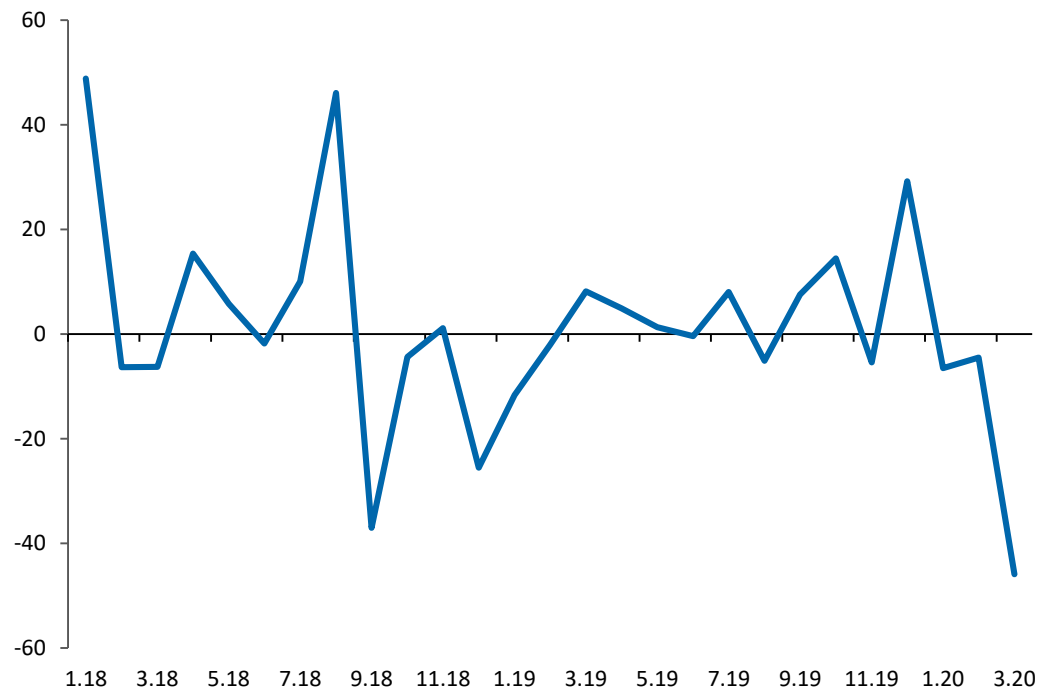
Export automobilov a ich najvýznamnejších častí do Číny
(mil. €)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

- Výrazný prepád dopytu po autách v marci. Podobný vývoj v celej EÚ. Produkcia áut sa preto zastavila.

Registrácie áut v SR v marci (medziročná zmena v %)

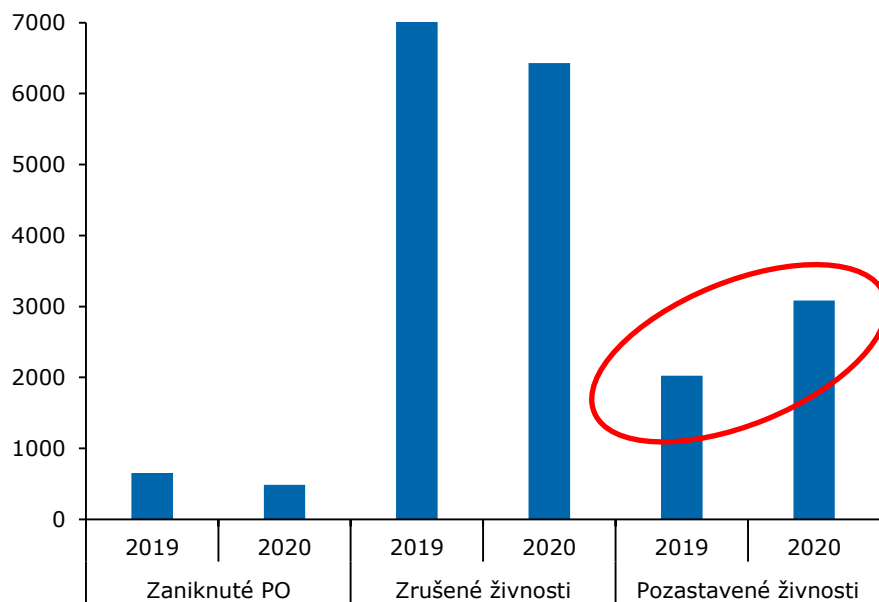

Zdroj: MV SR, výpočty NBS

Pozastavené živnosti

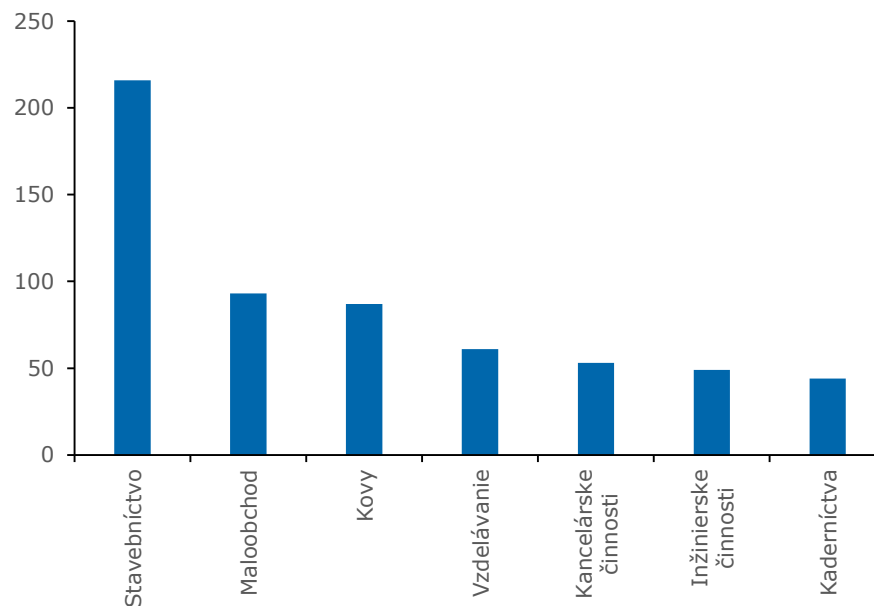
- V počte zaniknutých firiem zatiaľ nevidieť vplyv pandémie
- Nárast o 52 % pri dočasne pozastavených živnostiach
- Z odvetví najviac pozastavení zaznamenalo stavebníctvo, maloobchod, zvérači, zámočníci, vzdelávanie, administratívne, inžinierske činnosti a kaderníctva

Zmeny v existencii právnických osôb a živnostníkov
(počet osôb)

Zdroj: Finstat
Poznámka: Za obdobie 1. marec až 17. apríl 2020.

Pozastavenie živností vo vybraných odvetviach
(rozdiel oproti roku 2019)

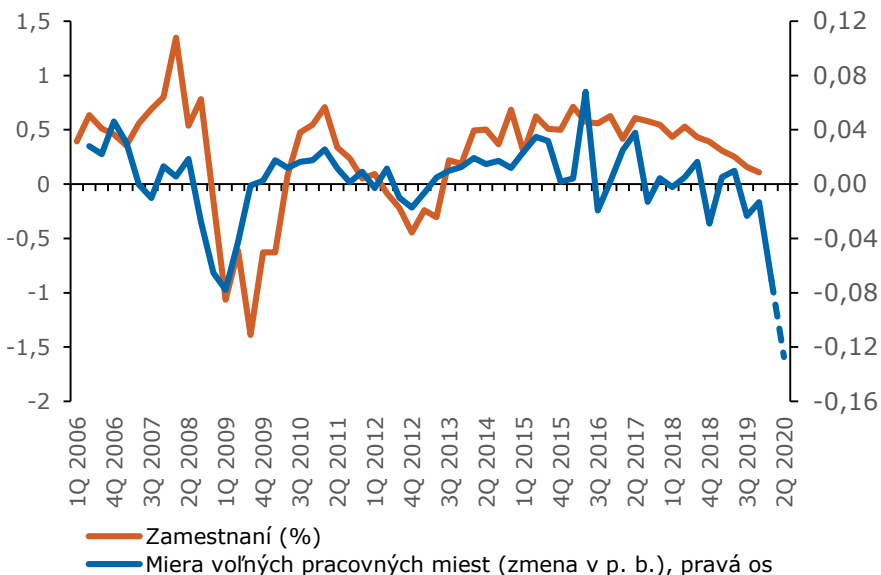
Zdroj: Finstat, výpočty NBS
Poznámka: Za obdobie 1. marec až 17. apríl 2020.

Trh práce – začal sa obrat k horšiemu, mzdy ešte s dynamickým rastom

Zamestnanosť

- vo februári sa prepadla do (mierneho) mínusu – automotive a spomalenie služieb
- v marci utrpeli nábor, voľné pracovné miesta klesli
- prepúšťanie však zatiaľ štatistiky nezachytili, budú viditeľné až neskôr (marec: miera nezam. vzrástla len o 0,1 p. b. na 6,2 %)

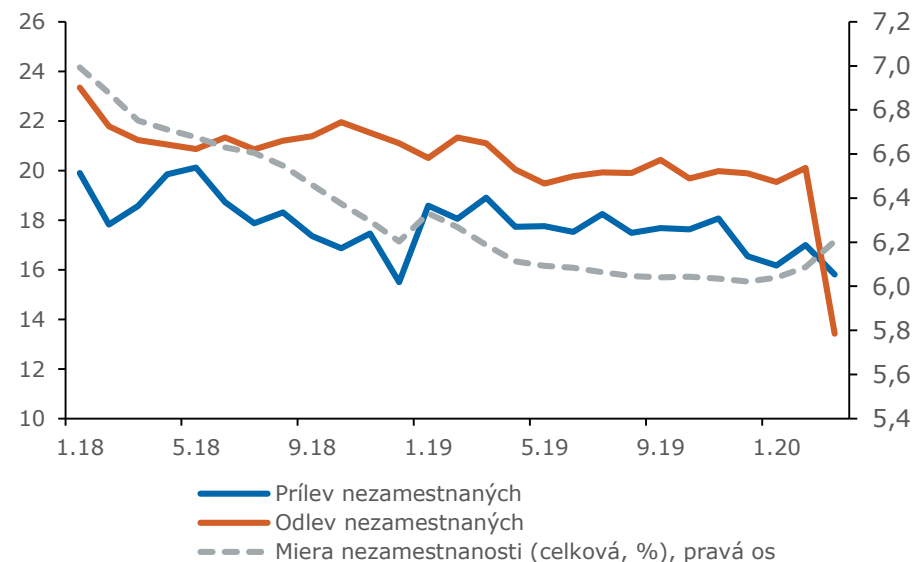
Zamestnanosť a miera voľných pracovných miest (medzištvrtročná zmena v % a p. b.)

Priemerná mzda

- vo februári 6,7 % (5,3 % v januári)
- priestupný rok: viac hodín, dopad na mzdu
- stále solídne tempo (predošlé fundamenty: minimálna mzda, silné vyjednané mzdy)
- koronavírus sa zrejme prejaví v marci (OČR, PN, bez odmien a príplatkov, 60 % mzdy)
- pravdepodobné poklesy miezd

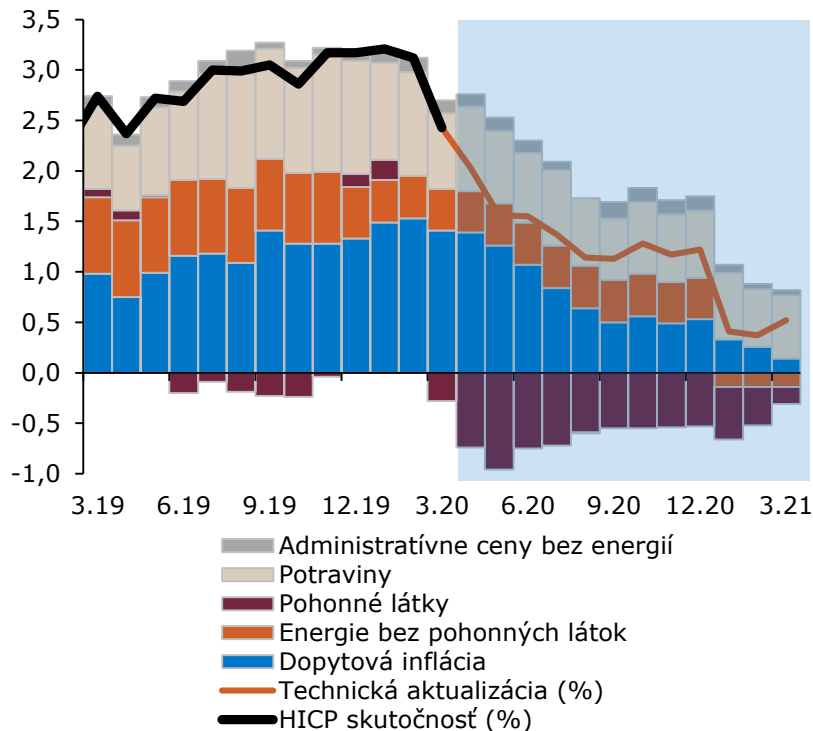
Toky v evidencii uchádzačov a miera nezamestnanosti (tis. osôb, %)

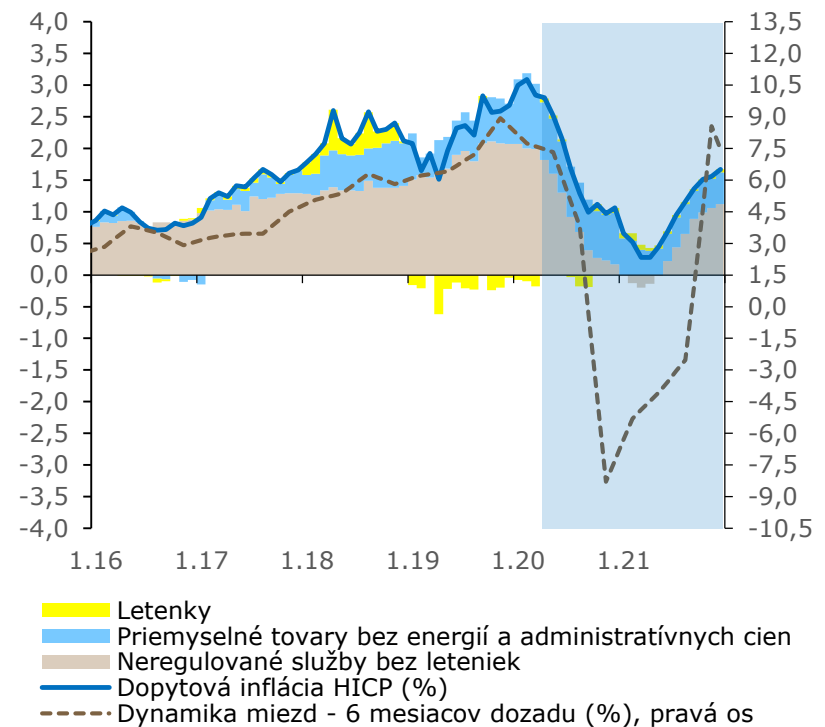
Inflácia – výrazne spomalila

- Inflácia 2,4 %, spomalila vďaka pohonným látkam (ropa) a potravinám (vysoká báza 2019)
- Dopytová inflácia miernejšia (bez koronavírusu) a spomalí výraznejšie (mzdy↓, dopyt↓)
- Smerom dole ju môže brzdiť – inputácia cien (pri dlhších obmedzeniach), rigidita cien služieb
- Ceny ropy skolabovali (zásoby) – pohonné látky výrazne prispievajú k spomaleniu inflácie v 2020

Inflácia HICP štruktúra
(medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

Štruktúra vývoja dopytovej inflácie
(medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

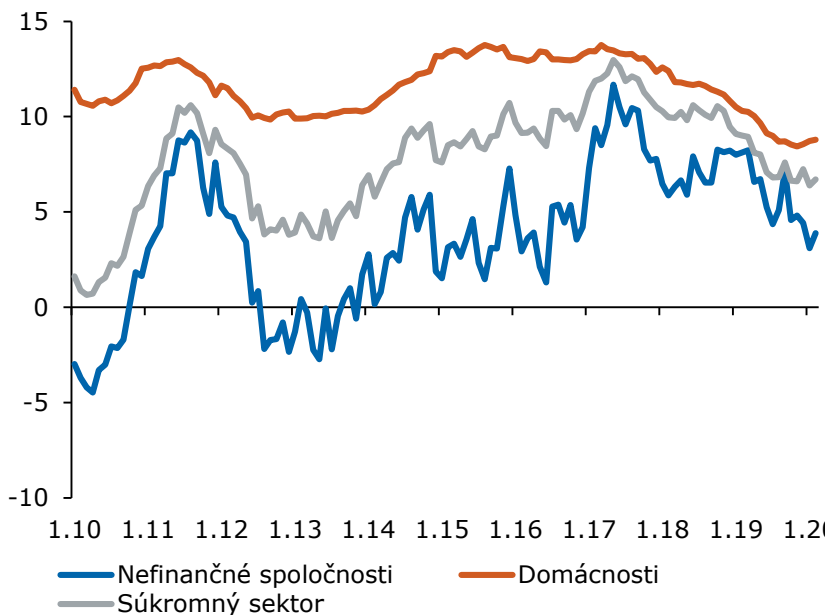
- **Úvery**

- rast úverov sa medziročne zrýchlil vo všetkých segmentoch o 0,3 p. b. na 6,7 %
- v rámci úverov domácnostiam naďalej dominuje dopyt po hypotekárnych úveroch

- **Vklady**

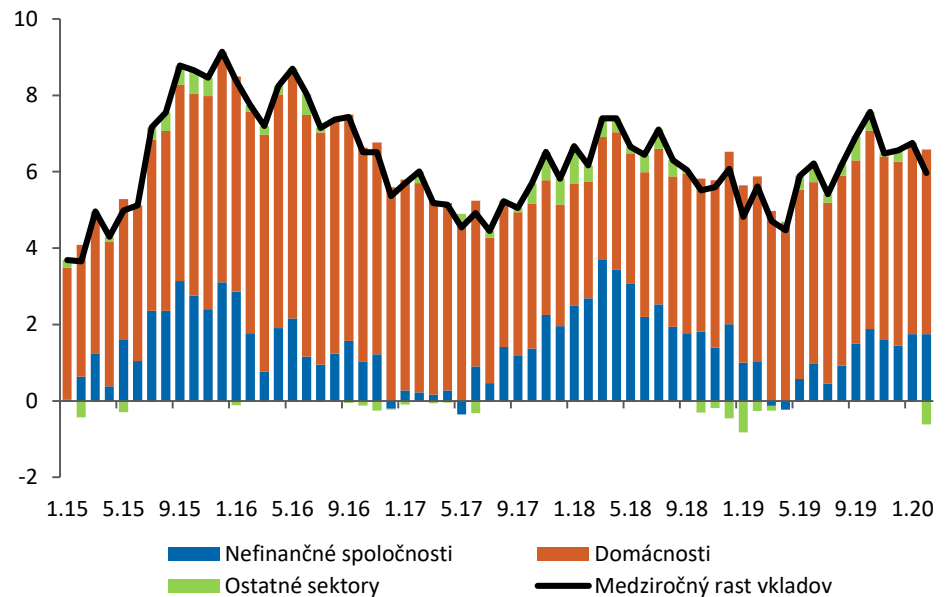
- spomalili dynamiku

Vývoj úverov (medziročný rast v %)

Zdroj: ECB, výpočty NBS

Vývoj vkladov (medziročný rast v %)

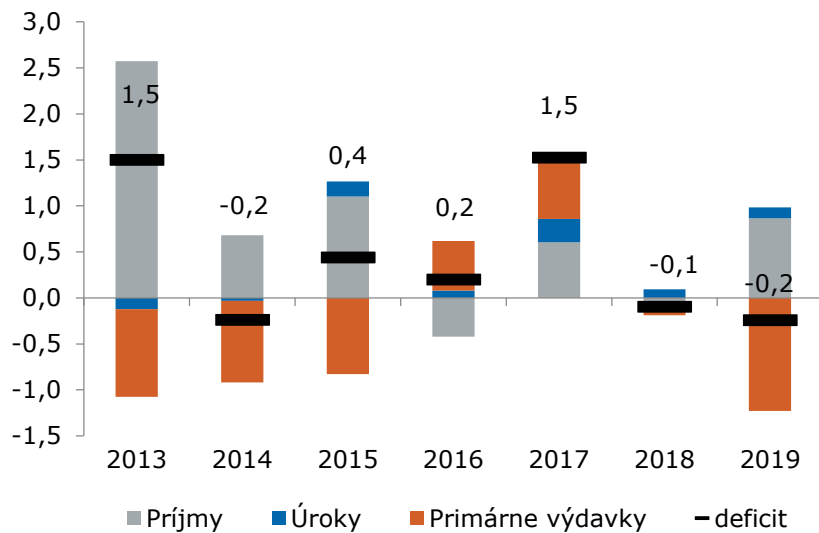

Zdroj: ECB, výpočty NBS

Fiškálny vývoj v roku 2019 na Slovensku

- Deficit **1,3 % HDP** (rozpočet vyrovnaný)
- Medziročné zhoršenie o 0,25 p. b. HDP: vyššie príjmy, najmä dane a odvody, ale vyššie sociálne a mzdové výdavky, výdavky na zdravotníctvo rekordný rast vyše 8 %
- **Oproti rozpočtu: vyšší o 1220 mil. €** (1,3 p. b. HDP): výpadok príjmov (metodické rozdiely a benchmarková revízia, nadrozpočtovanie), prekročenie výdavkov na mzdy, medzispotrebu, sociálne výdavky a investície najmä obce, zdravotníctvo
- Dlh verejného sektora: **48 % HDP** - pokles na 1. sankčné pásmo

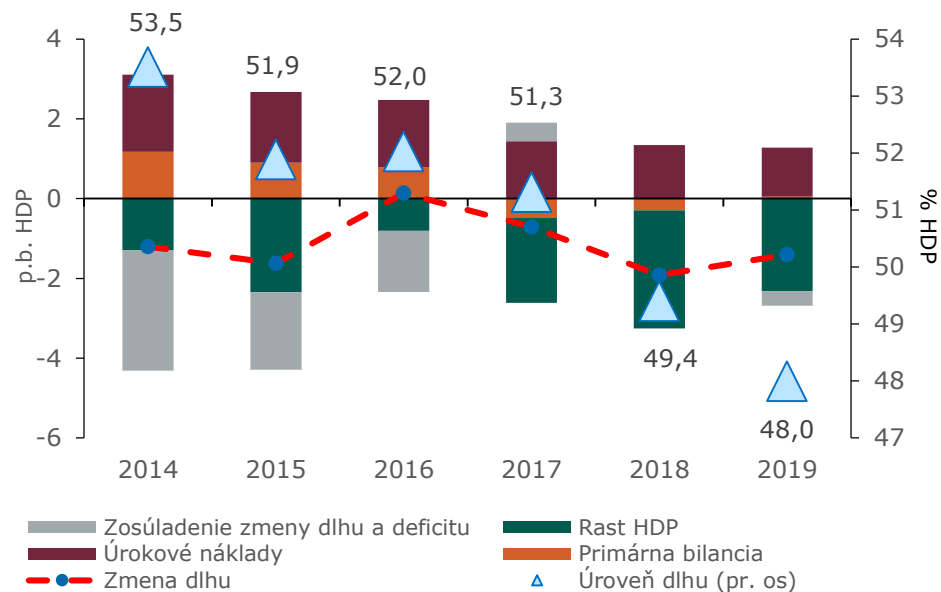
Príspevky k medziročnej zmene deficitu (p. b. HDP)

Zdroj: ŠÚSR, výpočty NBS

Poznámka: Príjmy a výdavky sú očistené o vplyv EÚ.

Verejný dlh (p. b. HDP, %)

Zdroj: ŠÚSR, výpočty NBS